

ชื่อวิทยานิพนธ์ : ศึกษาวิเคราะห์บทสวดมนต์พระคาถาชินบัญชร
 ผู้วิจัย : นางสาวสายใจ ช่างสลัก
 ปรึกษา : พุทธศาสตร์มหาบัณฑิต (พระพุทธรศาสนา)
 คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์
 : พระมหาสุทิตย์ อาภากรโร, ดร. ป.ธ. ๓, ร.บ., พช.ม., พธ.ด.
 : ดร.ประพันธ์ ศุภสร ป.ธ. ๓, พธ.บ., ศศ.ม., พธ.ด.
 วันสำเร็จการศึกษา : ๒๕ มีนาคม ๒๕๕๗

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์ ๓ ข้อ คือ (๑) เพื่อศึกษาความเป็นมาของบทสวดมนต์พระคาถาชินบัญชร (๒) เพื่อศึกษาหลักธรรมที่ปรากฏในบทสวดมนต์พระคาถาชินบัญชร และ (๓) เพื่อศึกษาวิเคราะห์คุณค่าและอิทธิพลของบทสวดมนต์พระคาถาชินบัญชรที่มีต่อสังคมไทย การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยในเชิงเอกสาร โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากพระไตรปิฎก อรรถกถา วรรณกรรม และเอกสารที่เกี่ยวข้อง แล้วนำมาวิเคราะห์ ตามหลักการวิจัย และนำเสนอข้อมูลในเชิงพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า บทสวดมนต์นี้ผู้แต่งต้องการที่จะนำเสนอกรอบแนวคิดเรื่องเนื้อเรื่องและหลักธรรมที่ปรากฏ เป็นต้น ดังนั้นความหมายของบทสวดมนต์แม้ว่าจะมีผู้ตั้งชื่อไว้แตกต่างกันแต่ก็มีความหมายอยู่เพียงความหมายเดียวคือ บทสวดมนต์นี้มีประวัติความเป็นมาที่ยังไม่อาจจะหาข้อสรุปได้ แม้ว่าจะมีผู้ยืนยันประสบการณ์ทางจิต อันเกี่ยวเนื่องด้วยบทสวดมนต์นี้ก็ตาม ข้อยืนยันดังกล่าวมักจะถูกคัดค้านจากฝ่ายที่ไม่เห็นด้วยกับแหล่งที่มาของความรู้ดังกล่าว ดังนั้นประวัติความเป็นมาของบทสวดมนต์นี้จึงแบ่งได้เป็น ๒ แนวทางคือ (๑) เชื่อว่าแต่งขึ้นที่ลังกาโดยพระพุทโธศาจารย์ (๒) เชื่อว่าแต่งขึ้นที่ประเทศไทยโดยมีความเห็นที่แตกแยกออกไปอีกเป็น ๒ แนวคิด คือ เชื่อว่าแต่งขึ้นในสมัยล้านนาและแต่งขึ้นโดยสมเด็จพระพุฒาจารย์ (โต พรหมรังสี) บทสวดมนต์นี้แต่ละคาถาล้วนมีหลักธรรมที่สำคัญปรากฏอยู่ เช่น โอวาทปาฏิโมกข์ บารมี ๑๐ อริยสัจ ๔ และมรรค ๘ เป็นต้น นอกจากนั้นบทสวดมนต์นี้จะให้คุณค่าต่อผู้สวดใน ๓ ประเด็นหลัก คือ (๑) คุณค่าในทางพระพุทธศาสนา (๒) คุณค่าในทางสังคม และ (๓) คุณค่าต่อบุคคล อีกทั้งจะมีอิทธิพลต่อสังคมไทยในหลาย ๆ ด้าน คือ

๑. ความเชื่อ - ความศรัทธาในด้านพุทธศิลป์ โดยเฉพาะอนุภาพพุทธคุณของพระสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร กอปรกับความมั่งคั่งในด้านพุทธศิลป์ของพระสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร (โศก ปรหมรังสี) มีการถวายพระนามอย่างสมพระเกียรติว่าเป็น “จักรพรรดิแห่งพระเครื่อง”

๒. ความเชื่อ - ความศรัทธาต่อสมเด็จพระพุทธเจ้าอยู่หัว (โศก ปรหมรังสี) ซึ่งพุทธศาสนิกชนทั่วไปเชื่อกันว่าเฉพาะการท่องคาถาชินบัญชรเป็นประจำทุกวันก็เท่ากับมีพระสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอยู่กับตัว

๓. อิทธิพลด้านพิธีกรรม ในส่วนของราชพิธี และแม้กระทั่งพิธีกรรมการทำบุญของสามัญชนโดยทั่วไป

นอกจากนั้นพระคาถาชินบัญชรยังมีปรากฏในวรรณคดีและวรรณกรรมอื่นๆ เช่น นวนิยายเรื่องเพชรพระอุมา คัมภีร์ปรัชญาปารมิตาหฤทัยสูตรกับวรรณกรรมล้านนา เช่น คัมภีร์อุปปาตะสันติ และอุปโปตติทาน เป็นต้น

Dissertation Title : The Analytical Study of the Chanting Stanzas Called Buddha's of Jinapañjara Gāthā
Researcher : Miss Saijai Changsalag
Degree : Master of Arts (Buddhist Studies)
Dissertation Supervisory Committee
: Phra MahaSutthi Abhakaro, Pali VII, B.A., M.Sc., Ph.D.
: Dr.Prapan Supasorn Pali VII, B.A., M.A., Ph.D.
Date of Graduation : March 25, 2014

Abstract

This Thesis is of three objectives, namely ; 1) to study the origin of the chanting stanza called Jinapañjara Gāthā 2) to study the Doctrinal principles as appearing in the chanting stanza called Jinapañjara Gāthā, and 3) to Analytical Study the values and the influence of the chanting stanza called Jinapañjara Gāthā toward the Thai societies.

This study is a documentary research by collecting the data from the three Baskets, the Commentaries, the literatures and the related documents and bringing them to be analyzed and simplified according to the principle of the research and later proposed the descriptive data.

From the research, it is found that the composer of this chanting stanza Wants to propose the idea about the viewpoints and the doctrinal principles appearing in this literary work. So, though the name of this stanza has been called differently, there is only one meaning, that is to say this stanza is of no conclusion about its origin, though there has been someone who has been of mental experience about this literary work Confirmed about this chanting stanza .

Such the confirmation was opposed by those who did not agree with the origin of the mentioned knowledge.

So, the record about this chanting stanza can be divided into 2 points, namely :

1. It is believed that it was composed in Sri Lanka by Ven. Phra Buddhaghosaraya

2. It is believed that it was composed in Thailand with 2 different viewpoints : 1) it is believed to be composed in Lanna period, by Ven. Phra Buddhaghosaraya (To Brohmarangsi). This chanting is of the important Doctrinal principles, Such as Dasa Ovadapatimokkha, Catu Ariyasacca, and Althe - Magga etc. Besides, this chanting stanza will give 3 virtues to the chanters, namely : the Buddhist values, the social values, and the personal value.

Moreover, this chanting stanza is of the influences to Thai societies, namely :

1. The belief in the Buddhist arts especially the power of the Buddhaguna of Somdej Wat Raghong and the Poetry in Buddhist arts possessed by Somdej Buddhacarya (To Brohmarangsi). There is the honorable name as The emperor of the “Phra Gruang”

2. About the belief and the faith to Ven Phra Buddhacarya (To Brohmarangsi) the people are of the views that if one incites the Jinapañjara Gāthā every day, one will Rave Somdej to with one every day.

3. The influence on the side of the ceremony to perform the merit by the a general persons who will bring this stanza to chanted.

In conclusion, Jinapañjara Gāthā has still appeared in the literary such as Pet Phra Upa Literature. Prajna Paramita hadyasilra and Lanna Literatures: Uppatasanti, Uppattinidina etc.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดีเพราะได้รับความเมตตาและการช่วยเหลืออย่างดียิ่งจากคณาจารย์ที่ปรึกษาทั้ง ๒ ท่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คือ (๑) พระมหาสุทิตย์ อาภาโร ดร. ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยพระพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ช่วยแนะนำในเรื่องข้อมูลและคอยตรวจสอบข้อมูลแก่ผู้วิจัยจนงานวิจัยครั้งนี้ได้มีข้อมูลที่ชัดเจนยิ่งขึ้น (๒) ดร.ประพันธ์ สุขร รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ซึ่งทั้งสองท่านต่างก็ได้ให้คำปรึกษาแนะนำทั้งในส่วนเนื้อหาและวิธีการเขียนเป็นอย่างดี ช่วยชี้แนวทาง ประเด็นสำคัญและเติมเต็มในสิ่งที่ผู้วิจัยมีส่วนขาด จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความบกพร่องน้อยที่สุด จึงขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ทั้ง ๒ ท่านไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ พระสุธีธรรมาวุธ, ผศ.ดร. คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ทั้งในฐานะอาจารย์และผู้บริหาร ที่มีเมตตาธรรมได้ให้โอกาส ให้กำลังใจในการเขียนงานแก่ผู้วิจัยจนสำเร็จ เข้าหน้าที่บัณฑิตวิทยาลัยทุกรูป/คนที่อำนวยความสะดวกทางด้านเอกสาร และให้การสนับสนุนช่วยเหลือด้วยเมตตาธรรมตลอดระยะเวลาการศึกษาที่มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยแห่งนี้

ขอขอบพระคุณ กัลยาณมิตรนิสิตพุทธศาสตรมหาบัณฑิต รุ่น ๒๑ โดยเฉพาะ คุณอรรณพ หงส์ประชา คุณมะลิ อิงสุข ผู้ช่วยในเรื่องข้อมูลและคอยให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยมาตลอด รวมทั้งท่านผู้รู้ที่มีได้นำมาอ้างอิงไว้ในวิทยานิพนธ์ทุกท่าน

วิทยานิพนธ์นี้จะสำเร็จไม่ได้ หากไม่ได้รับการสนับสนุนและกำลังใจจากคณะผู้บริหาร อีกทั้งกัลยาณมิตรผู้เป็นที่รักทุกท่าน เพื่อนครู และคณะศิษย์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ โรงเรียนพระหฤทัยคอนแวนต์ โดยเฉพาะ นางสาว ชณษฎ์นิจ สิทธิวานิชย์กุล นางสาวพิชชาภัทร ชิวชื่น นางสาวชยาน์ พุตระกูล นางสาวญาณินท์ นันทพัฒน์พิทยา นางสาวจิตาภา ลิกพันธ์ นางสาวนันทวรรณ พงษ์พิทักษ์ นางสาววรรณดาศิริพงษ์วัฒนา ที่ช่วยสืบค้น พิมพ์เอกสาร และหาซื้อตำรา จึงขอขอบพระคุณผู้ที่อยู่เบื้องหลังการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ทุกท่าน

คุณความดีที่พึงบังเกิดจากการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ ขอถวายเป็นพุทธบูชาแด่พระรัตนตรัย ครูบาอาจารย์ในทางธรรมทุกท่าน ทั้งในด้านปริยัติและวิปัสสนากรรมฐานที่เป็นหัวใจหลักของการเรียนคณะพระพุทธศาสตร์ ขอถวายแด่สมเด็จพระนเรศวรมหาราช พร้อมทั้งบูรพกษัตริยาธิราชเจ้าทุกพระองค์ ขอถวายแด่สมเด็จพระโถก วัชรเมธี หลวงพ่อพุทธทาสภิกขุ ขอมอบให้กับคุณพ่อจันทร์ ช่างสลัก คุณแม่อบ ช่างสลัก ญาติพี่น้องทุกท่าน และอุทิศให้แก่เจ้ากรรมนายเวรทุกท่าน หากผู้วิจัยมีการ

เขียน หรือสืบค้นแล้วได้ข้อมูลผิดพลาดประใด ก็สืบเนื่องจากความรู้ ภูมิธรรมของผู้วิจัยอาจจะอ่อน
ด้อยไปบ้าง จึงต้องกราบขอภัยท่านผู้รู้ทุกท่านมา ณ โอกาสนี้ด้วย และยินดีน้อมรับคำแนะนำสั่ง
สอนจากทุกท่านด้วยกุศลจิตทุกประการ

คุณประโยชน์ที่เป็นบุญกุศลอันใดที่เกิดจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอน้อมถวาย
เป็นพุทธบูชา และเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดามารดา ครูอุปัชฌาจารย์ทุกท่าน ผู้ประสิทธิ์
ประสาทวิชาความรู้ให้ข้าพเจ้าให้ได้เกิดสติปัญญา และเป็นแรงบันดาลใจ ให้กำลังใจใน
การศึกษาตั้งแต่ต้นจนถึงปัจจุบันด้วยความรักและเมตตาเสมอมา

ท้ายสุดนี้ ข้าพเจ้าขอมอบคุณความดีที่เกิดจากผลงานวิจัยฉบับนี้เพื่อบูชาพระพุทธ
ปฏิมากรพระแก้วมรกต วัดพระศรีรัตนศาสดาราม ในพระบรมมหาราชวัง สมเด็จพระสังฆราช
และพระรัตนตรัยธรรมราช และหลวงพ่อกุศลพุทธทาสภิกขุ ขออำนาจบารมีของพระแก้วมรกต
และพระรัตนตรัยธรรมราช สมเด็จพระสังฆราช และหลวงพ่อกุศลพุทธทาสภิกขุ จงช่วยปกป้องรักษา
คุ้มครองให้บิดามารดาและผู้มีพระคุณทุกท่านที่มีส่วนในการทำงานในครั้งนี้ ทั้งที่เอย่ยนาม
และไม่ได้เอย่ยนาม ขอให้มีความสุขความเจริญ ประกอบไปด้วย อายุ วรรณะ สุขะ พละ
ตลอดไปด้วยเทอญ

สายใจ ช่างสลัก

๒๑ กันยายน ๒๕๕๖